

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Türkiye İstatistik Kurumu'nun (TÜİK) yayımladığı 2022 yılı verilerine göre, kanserden kaynaklı ölüm oranları ülke genelinde ortalama %14,3 düzeyinde iken; Ağrı'da %21,8, Kars'ta %18,8 ve Iğdır'da %18,6 seviyesine ulaşmıştır. Bu oranlar, Türkiye ortalamasının oldukça üzerinde olup, üç ilin de coğrafi olarak birbirine komşu olması dikkat çekici bir bölgesel kümelenmeye işaret etmektedir. Bu durum, yalnızca bireysel sağlık koşullarıyla değil, çevresel faktörler, sosyo-ekonomik yoksunluk ve altyapı yetersizlikleriyle de yakından ilişkilidir.

Iğdır, Kars ve Ağrı illerinde kanser vakalarının yüksekliği, yalnızca istatistiksel bir veri değil, ciddi bir halk sağlığı alarmıdır. Bu durumun nedenlerini bütüncül bir biçimde incelemek, önleyici tedbirleri belirlemek ve bölge halkının sağlık hakkını güvence altına almak adına anayasanın 98. ve TBMM iç tüzüğü 104.ve 105. Maddeleri uyarınca konu hakkında meclis araştırması açılması için gereğini arz ve teklif ederim.

Yılmaz HUN

Iğdır milletvekili

Gerekçe:

Söz konusu iller; Ermenistan, Nahçıvan ve İran sınır hattında yer almakta olup, tarihsel olarak tarımsal üretim ve çevresel kirleticiler bakımından ciddi risklerle karşı karşıyadır. Özellikle termik santral faaliyetleri, atık yönetimindeki yetersizlik, ağır metal birikimi, içme suyu kirliliği ve radyasyon riski gibi unsurlar, bölge halkının sağlığını uzun vadede tehdit etmektedir.

Bölgedeki sağlık kurumlarının erken tanı, onkolojik tedavi, kanser kayıt sistemi ve halk sağlığı taramaları açısından sınırlı kapasiteye sahip olması da vakaların geç tespit edilmesine ve ölüm oranlarının artmasına neden olmaktadır. Ayrıca birbirine sınır olan üç ilin sağlık-hastane altyapısının en zayıf olduğu illerdir.

Kanser insidansının bu ölçüde yüksek olduğu bir coğrafyada, devletin halk sağlığı politikalarının bölgesel temelde yeniden ele alınması, çevresel faktörlerin araştırılması ve halk sağlığına yönelik önleyici stratejilerin geliştirilmesi büyük önem taşımaktadır.

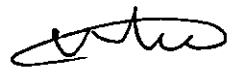
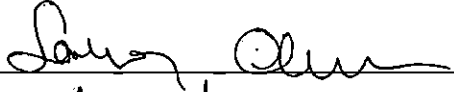
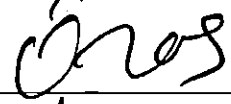
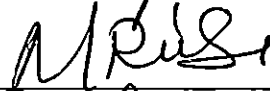
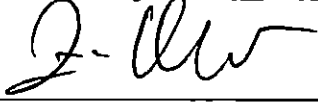
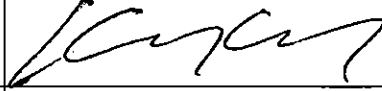
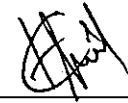
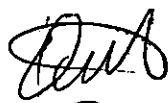
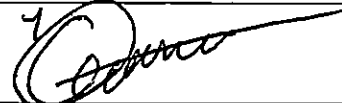
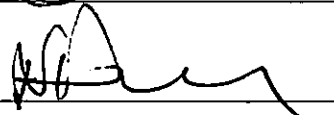
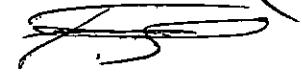
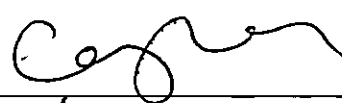
Birbirine sınır olan bu üç kentin ağır sanayi kuruluşlarının olmamasına rağmen kanser insidansının yüksek olması dikkat çekici bir durumdur.

Doğu Anadolu Bölgesi'nde, özellikle sınır hattında yer alan illerde son yıllarda artış gösteren kanser vakaları, yalnızca tıbbi bir mesele değil, aynı zamanda çevresel adalet, bölgesel eşitsizlik

ve kamusal sağlık politikalarının etkinliği açısından da incelenmesi gereken yapısal bir sorundur. Iğdır, Kars ve Ağrı illerinde görülen yüksek oranların; benzer coğrafi, iklimsel ve ekonomik koşullar altında gelişmesi, ortak bir nedenler zincirine işaret etmektedir.

Bu kapsamda;

- Iğdır, Kars ve Ağrı illerinde görülen yüksek kanser oranlarının ortak çevresel, endüstriyel veya tarımsal nedenlerle ilişkisi olup olmadığının,
- Bölgede ağır metal, pestisit, radyasyon, hava ve su kirliliği gibi etmenlerin kanser vakalarına etkisinin,
- Halkın sosyo-ekonomik koşullarının, sağlık hizmetlerine erişiminin ve erken teşhis olanaklarının ne ölçüde etkili olduğunun,
- Mevcut kanser kayıt sistemlerinin güvenilirliği ve yaygınlığının ne düzeyde olduğunun,
- Bölgede yeni  evre ve halk sağlığı merkezlerinin kurulmasına yönelik gerekliliğin belirlenmesi, Bölge halkının yaşam kalitesini korumak, çevresel kirliliğin insan sağlığı üzerindeki etkilerini ortaya koymak ve önleyici sağlık politikaları geliştirmek amacıyla, kapsamlı bir Meclis Araştırma Komisyonu kurulması elzemdir.

1	MERAL DANIŞ BEŞTAŞ	ERZURUM	
2	ÇİÇEK OTLU	İSTANBUL	
3	HAKKI SARUHAN OLUÇ	ANTALYA	
4	HALİDE TÜRKOĞLU	DİYARBAKIR	
5	ÖZGÜL SAKİ	İSTANBUL	
6	AYŞEGÜL DOĞAN	ŞIRNAK	
7	MEHMET RÜŞTÜ TIRYAKI	BATMAN	
8	ZÜLKÜF UÇAR	VAN	
9	KAMURAN TANHAN	MARDİN	
10	HÜSEYİN OLAN	BİTLİS	
11	SEVİLAY ÇELENK ÖZEN	DİYARBAKIR	
12			
13	ÖZNUR BARTİN	HAKKARİ	
14	ÖMER ÖCALAN	ŞANLIURFA	
15	NEJLA DEMİR	AĞRI	
16	FERİT ŞENYAŞAR	ŞANLIURFA	
17	CEYLAN AKÇA CUPOLO	DİYARBAKIR	
18	İBRAHİM AKIN	İZMİR	
19	KEZBAN KONUKÇU	İSTANBUL	
20	MAHMUT DİNDAR	VAN	